

T. B. M. M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Tarih: 11.02.2022

Sayı: 5050

59516

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

01.01.2022 tarihinde açıklanan 150 kilovat tüketime kadar yüzde 50, yüz elli kilovat tüketimin üzerinde yüzde 125'lik iki kademeli elektrik zammı ile birlikte gerek konutların, gerekse ticari ve sanayi kuruluşlarının elektrik faturaları son derece kabarmıştır. Ticari ve sınai işletmelerinin ayda 150 kilovattın altında bir elektrik tüketimi yapmaları fiilen mümkün olmadığı için, özellikle küçük ve orta ölçekli işletmeler için enerji maliyetleri astronomik denebilecek ölçüde artmış, yirmi yıldır görülmemiş orandaki ağır enflasyon koşulları altında hizmet ve üretimi sürdürerek ayakta kalmaya çalışan bu işletmelere adeta ölümcül bir darbe indirmiştir. Zam kararının ardından gelen ilk faturaların ağırlığı, Cumhurbaşkanında somutlaşan iktidarı, zam oranında hiçbir değişikliğe gitmeden, iki kademenin ilkini 150 kilovat saatten 210 kilovat saate yükseltmeye yöneltmiş; böylece hane halkları seviyesinde çok nispi de olsa bir rahatlama sağlanması amaçlanmıştır.

İlk kademe için yüzde elli artışa tabi sınırın 60 kilovat arttırılmasının bu amaca hiçbir biçimde hizmet etmediği, bu çok ağır zamların milletimiz üzerindeki yıkıcı etkilerini hafifletmediği ortadadır. Özellikle küçük esnafın durumu tam bir faciadır. Küçük ve orta ölçekli hizmet ve üretim işletmeleri için de manzara farklı değildir. Küçük esnaf ve bu işletmeler enerji ve diğer girdilerdeki maliyetleri hizmet ve üretim bedellerine yansıtmakla, bu yansıtmanın arz ettikleri hizmete ve üretime talebi olağanüstü ölçüde düşürmesi gerçeği arasında adeta ezilmektedirler.

Bu çok vahim durum, sorunun kökeni ve kaynağına gidilmesini ve çözümün de bu noktadan hareket ederek bulunmasını zorunlu kılmaktadır. Sorunun kaynağında, daha COVID öncesi dönemde enerji üretim ve dağıtım şirketlerinin kamu ve yerli-yabancı özel bankalara toplam 70 milyar dolara ulaşan kredi borçlarının ekonomik dengeler henüz bozulmamışken sağlıklı bir düzenlemeye tabi kılınmamış olması gerçeği bulunmaktadır. Bunun nedeni tamamen menfaat ve yandaş kayırma kaygısıyla hareket edilerek, doğal gaz - hidro - kömür - yenilenebilir enerjiler arasındaki kaynak planlaması dengesinin hiçe sayılması, kendilerine bol keseden lisans dağıtılmış şirketlerin ödeyemedikleri kredilerin zararlarını elektrik fiyatlarına yedirerek vatandaşların üstüne yüklemeleridir. Konunun uzmanlarının belirttikleri gibi, böylece, yandaş enerji dağıtım şirketlerinin kârlılıkları ve kazançları garanti altına alınmak istenmektedir.

Bu çerçevede aşağıdaki sorularımın Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Fatih Dönmez tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ve talep ederim. 07.02.2022

Aytun Çıray

İzmir Milletvekili

1. Elektrik dağıtım şirketleri kullandıkları kredileri geri ödediler mi? Ne kadarını ödediler?
2. Hangi üretim ve tüketim projeksiyonları, hangi makro-ekonomik varsayımlar, hangi finansman modeli ve hangi kaynak planlamasıyla elektrik dağıtım lisansları verdiniz de bu facia ortaya çıktı?
3. İki kademeli zam tarifesi Enerji Piyasası Denetleme Kurulu'nun zam gerekçesinde açıkladığı gibi sadece küresel enerji piyasasındaki fiyat artışları ve döviz kurundaki yükselişler midir?
4. Yoksa zamların nedeni 2011'de uygulamaya konan enerji dağıtımının özelleştirilmesi politikaları sonucunda, bir dönem çok ciddi miktarda kazançlar elde eden dağıtım şirketlerinin kârlılık ve kazançlarını korumak mıdır?
5. 2011-2021 arasında elektrik dağıtımını üstlenmiş kaç özel dağıtım şirketi vardır? Bu şirketlere transfer edilen dağıtım kârları ve kazançlarının Türk Lirası ve Dolar cinsinden toplamı nedir?
6. 2018 yılında Rahip Brunson olayında dönemin ABD Başkanı Trump'ın uygulamaya koyduğu ikinci aşama yaptırımlarla patlayan döviz kurları esnasında bu özel dağıtım şirketlerine 50 milyar dolar üzerinde kredi verildiği ve bu şirketlere verilen 15-20 milyar dolar kredinin ilgili bankalara ödenmeyerek 'batık kredi' statüsüne geçtiği doğru mudur? Eğer doğruysa, bu vahşi zamların ve elektrik faturalarında kaldırılan TRT payı gibi abuklukları kat kat aşan oranda ÖTV ve KDV artışları getirilmiş olmasının asıl sebebi bu şirketlerin bilançolarını düzeltmek ve onlara kârlılık ve kazanç jesti yapmak mıdır? Onlara yapılan bir kaynak aktarımı mıdır?
7. İkinci kademeyi her halükarda aşmaları mukadder olan başta küçük esnaf ve küçük-orta ölçekli işletmelerin ödedikleri kira bedellerinin çok üstüne çıkan muazzam ağırlıktaki elektrik faturalarının altında kalarak kendilerini feshetmelerini veya iflaslarını ilan ederek kapanmalarını önleyecek tedbirler almayı düşünüyor musunuz? Düşünüyorsanız, bu tedbirler nelerdir ve ne zaman uygulamaya koymayı planlıyorsunuz?
8. Isparta ilimizin tamamını neredeyse dört tam gün, 96 saat boyunca etkileyen ve bu ilimizdeki vatandaşlarımızı ağır soğuk ve kar koşulları altında genç-yaşlı, çoluk çocuk, hasta-sağlıklı demeden Taş devrine mahkum eden elektrik kesintisi konusunda Cengiz Holding'e ait elektrik dağıtım şirketi AEDAŞ'ın Ispartalıların uğradıkları ağır mağduriyeti telafi ve tazmin etmesine yönelik bir girişimde bulunmayı ve sözleşmeden kaynaklanan hukuki yaptırımlar konusunda harekete geçmeyi düşünüyor musunuz?